

Sygn. akt II AKa 259/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 października 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku II Wydział Karny

w składzie:

Przewodniczący: SSA Jerzy Sałata

Sędziowie: SSA Wiktor Gromiec

SSO del. Rafał Ryś (spr.)

Protokolant: st. sekr. sądowy Monika Żylińska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej w Gdańsku Marii Baran

po rozpoznaniu w dniu 28 października 2015 r.

sprawy

Z. W.

oskarżonego z art. 258 § 3 kk; art. 54 § 1 kks w zb. z art. 63 § 2 kks w zb. z art. 86 § 1 i 3 kks w zw. z art. 6 § 2 kks w zw. z art. 7 § 1 kks w zw. z art. 37 § 1 pkt 1, 2 i 5 kks; art. 54 § 1 kks w zb. z art. 86 § 1 i 3 kks w zw. z art. 6 § 2 kks w zw. z art. 7 § 1 kks w zw. z art. 37 § 1 kks pkt 1, 2 i 5 kks; art. 54 § 1 kks w zb. z art. 63 § 2 i 4 kks w zb. z art. 86 § 1 i 3 kks w zw. z art. 7 § 1 kks w zw. z art. 37 § 1 pkt 2 i 5 kks; art. 54 § 1 kks w zw. z art. 37 § 1 pkt 2 kks.

K. O.

oskarżonego z art. 258 § 3 kk; art. 54 § 1 kks w zb. z art. 63 § 2 kks w zb. z art. 86 § 1 i 3 kks w zw. z art. 6 § 2 kks w zw. z art. 7 § 1 kks w zw. z art. 37 § 1 pkt 1, 2 i 5 kks; art. 54 § 1 kks w zb. z art. 86 § 1 i 3 kks w zw. z art. 6 § 2 kks w zw. z art. 7 § 1 kks w zw. z art. 37 § 1 kks pkt 1, 2 i 5 kks; art. 54 § 1 kks w zb. z art. 63 § 2 i 4 kks w zb. z art. 86 § 1 i 3 kks w zw. z art. 7 § 1 kks w zw. z art. 37 § 1 pkt 2 i 5 kks;

M. M.

oskarżonego z art. 258 § 1 kk; art. 54 § 1 kks w zb. z art. 63 § 2 i 4 kks w zb. z art. 86 § 1 i 3 kks w zw. z art. 7 § 1 kks w zw. z art. 37 § 1 pkt 2 i 5 kks; art. 54 § 1 kks w zb. z art. 86 § 1 i 3 kks w zw. z art. 6 § 2 kks w zw. z art. 7 § 1 kks w zw. z art. 37 § 1 kks pkt 1, 2 i 5 kks;

J. O.

oskarżonego z art. 258 § 1 kk; art. 54 § 1 kks w zb. z art. 63 § 2 kks w zb. z art. 86 § 1 i 3 kks w zw. z art. 6 § 2 kks w zw. z art. 7 § 1 kks w zw. z art. 37 § 1 pkt 2 i 5 kks; art. 54 § 1 kks w zb. z art. 86 § 1 i 3 kks w zw. z art. 6 § 2 kks w zw. z art. 7 § 1 kks w zw. z art. 37 § 1 kks pkt 1, 2 i 5 kks;

J. Ż.

oskarżonego z art. 258 § 1 kk; art. 91 § 1 i 3 kks w zb. z art. 65 § 1 kks w zb. z art. 54 § 1 kks w zw. z art. 6 § 2 kks w zw. z art. 7 § 1 kks w zw. z art. 37 § 1 pkt 2 i 5 kks; art. 54 § 1 kks w zb. z art. 86 § 1 i 4 kks w zw. z art. 7 § 1 kks w zw. z art. 37 § 1 kks pkt 2 i 5 kks;

na skutek apelacji wniesionych przez Prokuratora Prokuratury Okręgowej w E. i obrońcę oskarżonego M. M.

od wyroku Sądu Okręgowego w Elblągu

z dnia 1 kwietnia 2015 r., sygn. akt **II K 34/12**

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w Elblągu do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

1. Oskarżony **Z. W.** stanął pod zarzutem popełnienia czynów polegających na tym, że:

I. w okresie od 13 stycznia 2009r. do 6 października 2010r. na terenie województwa (...), w tym E. oraz województw: (...), (...), (...) i (...), wraz z K. O., kierował zorganizowaną grupą przestępczą, w skład której wchodził ponadto M. M., J. O., J. Ż. oraz inne nieustalone osoby, mającą na celu popełnianie przestępstw skarbowych polegających na sprowadzaniu, z pominięciem kontroli celnej, z Ukrainy i Białorusi na terytorium kraju wyrobów tytoniowych bez wymaganych znaków skarbowych akcyzy oraz wywozu do Norwegii wyrobów spirytusowych bez ich uprzedniego oznaczenia znakami akcyzy, a następnie ich dalszą dystrybucją,

- tj. przestępstwa z art. 258 §3 kk;

II. w okresie od 5 marca 2009r. do 1 kwietnia 2009r. w H. woj. (...), działając w ramach zorganizowanej grupy przestępczej opisanej w pkt I, wspólnie i w porozumieniu z K. O., J. O., M. M. i innymi nieustalonymi osobami, w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, trzykrotnie przy wykorzystaniu zestawu ciężarowego w postaci ciągnika marki (...) o nr rej. (...) i naczepy o nr rej. (...), nie dopełniając ciężącego na nim obowiązku celnego i podatkowego, zorganizował wspólnie z K. O. przywóz z Ukrainy przez przejście graniczne w H. na teren kraju wyrobów tytoniowych bez wymaganych znaków skarbowych akcyzy w postaci 74.188 paczek papierosów marki (...) i (...) po 20 sztuk w każdej paczce, tj. 1.483.760 sztuk papierosów, w ten sposób, że zlecał członkom grupy przestępczej załadunek, rozładunek wcześniej zakupionych wyrobów tytoniowych oraz pilotował ich przewóz, i tak:

- w dniu 5 marca 2009r. sprowadził z Ukrainy na teren RP z pominięciem kontroli celnej wyroby tytoniowe w postaci 25.000 paczek papierosów marki (...) bez wymaganych znaków skarbowych akcyzy,
- w dniu 18 marca 2009r. sprowadził z Ukrainy na teren RP z pominięciem kontroli celnej wyroby tytoniowe w postaci 25.000 paczek papierosów nieznanej marki,
- w dniu 1 kwietnia 2009r. sprowadził z Ukrainy na teren RP z pominięciem kontroli celnej wyroby tytoniowe w postaci 24.188 paczek papierosów marki (...) i (...)

czym naraził na uszczuplenie należności publicznoprawnych w postaci cła w wysokości 34.186,00 zł., podatku akcyzowego w wysokości 607.468,00 zł. oraz podatku VAT w wysokości 154.221,00 zł., czyniąc sobie z popełnienia przestępstw skarbowych stałe źródło dochodu,

- tj. przestępstwa skarbowego z art. 54 §1 kks w zb. z art. 63 §2 kks w zb. z art. 86 §1 i 3 kks w zw. z art. 6 §2 kks w zw. z art. 7 §1 kks w zw. z art. 37 §1 pkt 1, 2 i 5 kks;

III. w okresie od 23 maja 2009r. do 2 czerwca 2009r. w G. oraz na terenie województwa (...), działając w ramach zorganizowanej grupy przestępczej opisanej w pkt I, wspólnie i w porozumieniu z K. O., J. O., M. M., J. Ż. i innymi nieustalonymi osobami, w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, dwukrotnie przy

wykorzystaniu zestawów ciężarowych w postaci ciągnika marki (...) o nr rej. (...) i naczepy o nr rej. (...) oraz ciągnika marki (...) o nr rej. (...) i naczepy o nr rej. (...), nie dopełniając ciężącego na nim obowiązku celnego i podatkowego, zorganizował wspólnie z K. O. wywóz z terenu RP przez port w G. na teren Norwegii wyrobów akcyzowych w postaci spirytusu o stężeniu 93,1 % w ilości nie mniejszej niż 11.520 litrów bez wymaganych znaków skarbowych akcyzy, w ten sposób, że zlecał członkom grupy przestępczej załadunek wyrobów spirytusowych oraz ich przewóz, i tak:

- w dniu 23 maja 2009r. wywiózł z terenu RP do Norwegii z pominięciem kontroli celnej, nie mniej niż 5.760 litrów spirytusu bez wymaganych znaków skarbowych akcyzy,
- w dniu 2 czerwca 2009r. wywiózł z terenu RP do Norwegii, z pominięciem kontroli celnej, 5.760 litrów spirytusu o stężeniu 93,1 % bez wymaganych znaków skarbowych akcyzy,

czym naraził na uszczuplenie należności publicznoprawnych w postaci cła w wysokości 9.074,00 zł., podatku akcyzowego w wysokości 548.536,00 zł. oraz podatku VAT w wysokości 167.026,00 zł., czyniąc sobie z popełnienia przestępstw skarbowych stałe źródło dochodu,

- tj. przestępstwa skarbowego z art. 54 §1 kks w zb. z art. 86 §1 i 3 kks w zw. z art. 6 §2 kks w zw. z art. 7 §1 kks w zw. z art. 37 §1 pkt 1, 2 i 5 kks;

IV. w dniu 3 października 2010r. w B. woj. (...), działając w ramach zorganizowanej grupy przestępczej opisanej w pkt I, wspólnie i w porozumieniu z K. O., K. M. i innymi nieustalonymi osobami, przy wykorzystaniu zestawu ciężarowego w postaci ciągnika marki (...) o nr rej. (...) i naczepy o nr rej. (...) (poprzednio (...)), nie dopełniając ciężącego na nim obowiązku celnego i podatkowego, zorganizował wspólnie z K. O. przywóz z Białorusi przez Litwę na teren kraju wyrobów tytoniowych bez wymaganych znaków skarbowych akcyzy w postaci 21.060 paczek papierosów marki (...) po 20 sztuk w każdej paczce, tj. 421.200 sztuk papierosów, w ten sposób, że zlecał członkom grupy przestępczej załadunek i przewóz wcześniej zakupionych wyrobów tytoniowych oraz pilotował ich przewóz, czym naraził na uszczuplenie należności publicznoprawnych w postaci cła w wysokości 9.704,00 zł., podatku akcyzowego w postaci 219.611,00 zł. oraz podatku VAT w wysokości 54.156,00 zł., czyniąc sobie z popełnienia przestępstw skarbowych stałe źródło dochodu,

- tj. przestępstwa skarbowego z art. 54 §1 kks w zb. z art. 63 §2 i 4 kks w zb. z art. 86 §1 i 3 kks w zw. z art. 7 §1 kks w zw. z art. 37 §1 pkt 2 i 5 kks;

V. w dniu 9 lutego 2008r. w G. oraz na terenie województwa (...), wspólnie i w porozumieniu w K. O., W. F. i innymi nieustalonymi osobami, przy wykorzystaniu zestawu ciężarowego w postaci ciągnika marki (...) o nr rej. (...) i naczepy o nr rej. (...), nie dopełniając ciężącego na nim obowiązku celnego i podatkowego, zorganizował wspólnie z K. O. wywóz z terenu RP przez port w G. na teren Norwegii wyrobów akcyzowych w postaci 6.000 litrów spirytusu o stężeniu 94 % bez wymaganych znaków skarbowych akcyzy, w ten sposób zlecał członkom grupy przestępczej załadunek wyrobów spirytusowych oraz ich przewóz, czym naraził na uszczuplenie należności publicznoprawnych w postaci cła w wysokości 4.726,50 zł., podatku akcyzowego w wysokości 285.696,00 zł. oraz podatku VAT w wysokości 86.993,00 zł., czyniąc sobie z popełnienia przestępstw skarbowych stałe źródło dochodu,

- tj. przestępstwa skarbowego z art. 54 §1 kks w zw. z art. 37 §1 pkt 2 kks;

2. Oskarżony **K. O.** stanął pod zarzutem popełnienia czynów polegających na tym, że:

VI. w okresie od 13 stycznia 2009r. do 6 października 2010r. na terenie województwa (...), w tym E. oraz województw: (...), (...), (...) i (...), wraz ze Z. W., kierował zorganizowaną grupą przestępczą, w skład której wchodził ponadto M. M., J. O., J. Ż. oraz inne nieustalone osoby, mającą na celu popełnianie przestępstw skarbowych polegających na sprowadzaniu, z pominięciem kontroli celnej, z Ukrainy i Białorusi na terytorium kraju wyrobów tytoniowych bez wymaganych znaków skarbowych akcyzy oraz wywozu do Norwegii wyrobów spirytusowych bez ich uprzedniego oznaczenia znakami akcyzy, a następnie ich dalszą dystrybucją,

- tj. przestępstwa z art. 258 §3 kk;

VII. w okresie od 5 marca 2009r. do 1 kwietnia 2009r. w H. woj. (...), działając w ramach zorganizowanej grupy przestępczej opisanej w pkt VI, wspólnie i w porozumieniu ze Z. W., J. O., M. M. i innymi nieustalonymi osobami, w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, trzykrotnie przy wykorzystaniu zestawu ciężarowego w postaci ciągnika marki (...) o nr rej. (...) i naczepy o nr rej. (...), nie dopełniając ciężącego na nim obowiązku celnego i podatkowego, zorganizował wspólnie ze Z. W. przywóz z Ukrainy przez przejście graniczne w H. na teren kraju wyrobów tytoniowych bez wymaganych znaków skarbowych akcyzy w postaci 74.188 paczek papierosów marki (...) i (...) po 20 sztuk w każdej paczce, tj. 1.483.760 sztuk papierosów, w ten sposób, że zlecał członkom grupy przestępczej załadunek, rozładunek wcześniej zakupionych wyrobów tytoniowych oraz pilotował ich przewóz, i tak:

- w dniu 5 marca 2009r. sprowadził z Ukrainy na teren RP z pominięciem kontroli celnej wyroby tytoniowe w postaci 25.000 paczek papierosów marki (...) bez wymaganych znaków skarbowych akcyzy,
- w dniu 18 marca 2009r. sprowadził z Ukrainy na teren RP z pominięciem kontroli celnej wyroby tytoniowe w postaci 25.000 paczek papierosów nieznanej marki,
- w dniu 1 kwietnia 2009r. sprowadził z Ukrainy na teren RP z pominięciem kontroli celnej wyroby tytoniowe w postaci 24.188 paczek papierosów marki (...) i (...)

czym naraził na uszczuplenie należności publicznoprawnych w postaci cła w wysokości 34.186,00 zł., podatku akcyzowego w wysokości 607.468,00 zł. oraz podatku VAT w wysokości 154.221,00 zł., czyniąc sobie z popełnienia przestępstw skarbowych stałe źródło dochodu,

- tj. przestępstwa skarbowego z art. 54 §1 kks w zb. z art. 63 §2 kks w zb. z art. 86 §1 i 3 kks w zw. z art. 6 §2 kks w zw. z art. 7 §1 kks w zw. z art. 37 §1 pkt 1, 2 i 5 kks;

VIII. w okresie od 23 maja 2009r. do 2 czerwca 2009r. w G. oraz na terenie województwa (...), działając w ramach zorganizowanej grupy przestępczej opisanej w pkt VI, wspólnie i w porozumieniu ze Z. W., J. O., M. M., J. Ż. i innymi nieustalonymi osobami, w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, dwukrotnie przy wykorzystaniu zestawów ciężarowych w postaci ciągnika marki (...) o nr rej. (...) i naczepy o nr rej. (...) oraz ciągnika marki (...) o nr rej. (...) i naczepy o nr rej. (...), nie dopełniając ciężącego na nim obowiązku celnego i podatkowego, zorganizował wspólnie ze Z. W. wywóz z terenu RP przez port w G. na teren Norwegii wyrobów akcyzowych w postaci spirytusu o stężeniu 93,1 % w ilości nie mniejszej niż 11.520 litrów bez wymaganych znaków skarbowych akcyzy, w ten sposób, że zlecał członkom grupy przestępczej załadunek wyrobów spirytusowych oraz ich przewóz, i tak:

- w dniu 23 maja 2009r. wywiózł z terenu RP do Norwegii z pominięciem kontroli celnej, nie mniej niż 5.760 litrów spirytusu bez wymaganych znaków skarbowych akcyzy,
- w dniu 2 czerwca 2009r. wywiózł z terenu RP do Norwegii, z pominięciem kontroli celnej, 5.760 litrów spirytusu o stężeniu 93,1 % bez wymaganych znaków skarbowych akcyzy,

czym naraził na uszczuplenie należności publicznoprawnych w postaci cła w wysokości 9.074,00 zł., podatku akcyzowego w wysokości 548.536,00 zł. oraz podatku VAT w wysokości 167.026,00 zł., czyniąc sobie z popełnienia przestępstw skarbowych stałe źródło dochodu,

- tj. przestępstwa skarbowego z art. 54 §1 kks w zb. z art. 86 §1 i 3 kks w zw. z art. 6 §2 kks w zw. z art. 7 §1 kks w zw. z art. 37 §1 pkt 1, 2 i 5 kks;

IX. w dniu 3 października 2010r. w B. woj. (...), działając w ramach zorganizowanej grupy przestępczej opisanej w pkt VI, wspólnie i w porozumieniu ze Z. W., K. M. i innymi nieustalonymi osobami, przy wykorzystaniu zestawu ciężarowego w postaci ciągnika marki (...) o nr rej. (...) i naczepy o nr rej. (...) (poprzednio (...)), nie dopełniając ciężącego na nim obowiązku celnego i podatkowego, zorganizował wspólnie z K. O. przywóz z Białorusi przez Litwę na

teren kraju wyrobów tytoniowych bez wymaganych znaków skarbowych akcyzy w postaci 21.060 paczek papierosów marki (...) po 20 sztuk w każdej paczce, tj. 421.200 sztuk papierosów, w ten sposób, że zlecał członkom grupy przestępczej załadunek i przewóz wcześniej zakupionych wyrobów tytoniowych oraz pilotował ich przewóz, czym naraził na uszczuplenie należności publicznoprawnych w postaci cła w wysokości 9.704,00 zł., podatku akcyzowego w postaci 219.611,00 zł. oraz podatku VAT w wysokości 54.156,00 zł., czyniąc sobie z popełniania przestępstw skarbowych stałe źródło dochodu,

- tj. przestępstwa skarbowego z art. 54 §1 kks w zb. z art. 63 §2 i 4 kks w zb. z art. 86 §1 i 3 kks w zw. z art. 7 §1 kks w zw. z art. 37 §1 pkt 2 i 5 kks;

3. Oskarżony **M. M.** stanął pod zarzutem popełnienia czynów polegających na tym, że:

X. w okresie od 13 stycznia 2009r. do 6 października 2010r. na terenie województwa (...), w tym E. oraz województw: (...), (...), (...) i (...), brał udział w kierowanej przez Z. W. i K. O. zorganizowanej grupie przestępczej, w skład której wchodził ponadto J. O., J. Ż. oraz inne nieustalone osoby, mającej na celu popełnianie przestępstw skarbowych polegających na sprowadzaniu, z pominięciem kontroli celnej, z Ukrainy i Białorusi na terytorium kraju wyrobów tytoniowych bez wymaganych znaków skarbowych akcyzy oraz wywozu do Norwegii wyrobów spirytusowych bez ich przedniego oznaczenia znakami akcyzy, a następnie ich dalszą dystrybucją,

- tj. przestępstwa z art. 258 §1 kk;

XI. w dniu 5 marca 2009r. w H. woj. (...) oraz na terenie woj. (...), działając w ramach zorganizowanej grupy przestępczej opisanej w pkt X, wspólnie i w porozumieniu ze Z. W., K. O., J. O. i innymi nieustalonymi osobami, przy wykorzystaniu zestawu ciężarowego w postaci ciągnika marki (...) o nr rej. (...) i naczepy o nr rej. (...), nie dopełniając ciężącego na nim obowiązku celnego i podatkowego, brał udział w zorganizowanym przez Z. W. i K. O. przywozie z Ukrainy przez przejście graniczne w H. na teren kraju wyrobów tytoniowych bez wymaganych znaków skarbowych akcyzy w postaci 25.000 paczek papierosów marki (...) po 20 sztuk w każdej paczce, tj. 500.000 sztuk papierosów, w ten sposób, że dostarczał folie do opakowań papierosów, pomagał w zakupie papierosów oraz udzielał wskazówek co do sposobu załadunku naczep, czym naraził na uszczuplenie należności publicznoprawnych w postaci cła w wysokości 34.186,00 zł., podatku akcyzowego w wysokości 204.706,00 zł. oraz podatku VAT w wysokości 51.970,00 zł., czyniąc sobie z popełnienia przestępstw skarbowych stałe źródło dochodu,

- tj. przestępstwa skarbowego z art. 54 §1 kks w zb. z art. 63 §2 i 4 kks w zb. z art. 86 §1 i 3 kks w zw. z art. 7 §1 kks w zw. z art. 37 §1 pkt 2 i 5 kks;

XII. w okresie od 23 maja 2009r. do 2 czerwca 2009r. w G. oraz na terenie województwa (...), działając w ramach zorganizowanej grupy przestępczej opisanej w pkt X, wspólnie i w porozumieniu ze Z. W., K. O., J. O., J. Ż. i innymi nieustalonymi osobami, w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, dwukrotnie przy wykorzystaniu zestawów ciężarowych w postaci ciągnika marki (...) o nr rej. (...) i naczepy o nr rej. (...) oraz ciągnika marki (...) o nr rej. (...) i naczepy o nr rej. (...), nie dopełniając ciężącego na nim obowiązku celnego i podatkowego, brał udział w zorganizowanym przez Z. W. i K. O. wywozie z terenu RP przez port w G. na teren Norwegii wyrobów akcyzowych w postaci spirytusu o stężeniu 93,1 % w ilości nie mniejszej niż 11.520 litrów bez wymaganych znaków skarbowych akcyzy, w ten sposób, że zlecał członkom grupy przestępczej załadunek wyrobów spirytusowych oraz ich przewóz, i tak:

- w dniu 23 maja 2009r. brał udział w wywozie z terenu RP do Norwegii z pominięciem kontroli celnej, nie mniej niż 5.760 litrów spirytusu bez wymaganych znaków skarbowych akcyzy,
- w dniu 2 czerwca 2009r. brał udział w wywozie z terenu RP do Norwegii, z pominięciem kontroli celnej, 5.760 litrów spirytusu o stężeniu 93,1 % bez wymaganych znaków skarbowych akcyzy,

czym naraził na uszczuplenie należności publicznoprawnych w postaci cła w wysokości 9.074,00 zł., podatku akcyzowego w wysokości 548.536,00 zł. oraz podatku VAT w wysokości 167.026,00 zł., czyniąc sobie z popełnienia przestępstw skarbowych stałe źródło dochodu,

- tj. przestępstwa skarbowego z art. 54 §1 kks w zb. z art. 86 §1 i 3 kks w zw. z art. 6 §2 kks w zw. z art. 7 §1 kks w zw. z art. 37 §1 pkt 1, 2 i 5 kks.

4. Oskarżony **J. O.** stanął pod zarzutem popełnienia czynów polegających na tym, że:

XIII. w okresie od 13 stycznia 2009r. do 6 października 2010r. na terenie województwa (...), w tym E. oraz województw: (...), (...), (...) i (...), brał udział w kierowanej przez Z. W. i K. O. zorganizowanej grupie przestępczej, w skład której wchodziłi ponadto M. M., J. Ż. oraz inne nieustalone osoby, mającej na celu popełnianie przestępstw skarbowych polegających na sprowadzaniu, z pominięciem kontroli celnej, z Ukrainy i Białorusi na terytorium kraju wyrobów tytoniowych bez wymaganych znaków skarbowych akcyzy oraz wywozu do Norwegii wyrobów spirytusowych bez ich uprzedniego oznaczenia znakami akcyzy, a następnie ich dalszą dystrybucją,

- tj. przestępstwa z art. 258 §1 kk;

XIV. w okresie od 5 marca 2009r. do 18 marca 2009r. w H. woj. (...), działając w ramach zorganizowanej grupy przestępczej opisanej w pkt XIII, wspólnie i w porozumieniu ze Z. W., K. O., M. M. i innymi nieustalonymi osobami, w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, dwukrotnie jako kierowca przy wykorzystaniu zestawu ciężarowego w postaci ciągnika marki (...) o nr rej. (...) i naczepy o nr rej. (...), nie dopełniając ciężącego na nim obowiązku celnego i podatkowego, brał udział w zorganizowanym przez Z. W. i K. O. przywozie z Ukrainy przez przejście graniczne w H. na teren kraju wyrobów tytoniowych bez wymaganych znaków skarbowych akcyzy w postaci 50.000 paczek papierosów marki (...) po 20 sztuk w każdej paczce, tj. 1.000.000 sztuk papierosów, i tak:

- w dniu 5 marca 2009r. brał udział w sprowadzeniu z Ukrainy na teren RP z pominięciem kontroli celnej wyrobów tytoniowych w postaci 25.000 paczek papierosów marki (...) bez wymaganych znaków skarbowych akcyzy,
- w dniu 18 marca 2009r. brał udział w sprowadzeniu z Ukrainy na teren RP z pominięciem kontroli celnej wyroby tytoniowe w postaci 25.000 paczek papierosów nieznanej marki,

czym naraził na uszczuplenie należności publicznoprawnych w postaci cła w wysokości 23.040,00 zł., podatku akcyzowego w wysokości 409.412,00 zł. oraz podatku VAT w wysokości 103.940,00 zł., czyniąc sobie z popełnienia przestępstw skarbowych stałe źródło dochodu,

- tj. przestępstwa skarbowego z art. 54 §1 kks w zb. z art. 63 §2 kks w zb. z art. 86 §1 i 3 kks w zw. z art. 6 §2 kks w zw. z art. 7 §1 kks w zw. z art. 37 §1 pkt 2 i 5 kks;

XV. w okresie od 23 maja 2009r. do 2 czerwca 2009r. w G. oraz na terenie województwa (...), działając w ramach zorganizowanej grupy przestępczej opisanej w pkt XIII, wspólnie i w porozumieniu ze Z. W., K. O., M. M., J. Ż. i innymi nieustalonymi osobami, w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, dwukrotnie przy wykorzystaniu zestawów ciężarowych w postaci ciągnika marki (...) o nr rej. (...) i naczepy o nr rej. (...) oraz ciągnika marki (...) o nr rej. (...) i naczepy o nr rej. (...), nie dopełniając ciężącego na nim obowiązku celnego i podatkowego, brał udział w zorganizowanym przez Z. W. i K. O. wywozie z terenu RP przez port w G. na teren Norwegii wyrobów akcyzowych w postaci spirytusu o stężeniu 93,1 % w ilości nie mniejszej niż 11.520 litrów bez wymaganych znaków skarbowych akcyzy, i tak:

- w dniu 23 maja 2009r. brał udział w wywozie z terenu RP do Norwegii z pominięciem kontroli celnej, nie mniej niż 5.760 litrów spirytusu bez wymaganych znaków skarbowych akcyzy,

- w dniu 2 czerwca 2009r. brał udział w wywozie z terenu RP do Norwegii, z pominięciem kontroli celnej, 5.760 litrów spirytusu o stężeniu 93,1 % bez wymaganych znaków skarbowych akcyzy,

czym naraził na uszczuplenie należności publicznoprawnych w postaci cła w wysokości 9.074,00 zł., podatku akcyzowego w wysokości 548.536,00 zł. oraz podatku VAT w wysokości 167.026,00 zł., czyniąc sobie z popełnienia przestępstw skarbowych stałe źródło dochodu,

- tj. przestępstwa skarbowego z art. 54 §1 kks w zb. z art. 86 §1 i 3 kks w zw. z art. 6 §2 kks w zw. z art. 7 §1 kks w zw. z art. 37 §1 pkt 1, 2 i 5 kks.

5. Oskarżony **J. Ż.** stanął pod zarzutem popełnienia czynów polegających na tym, że:

XVI. w okresie od 13 stycznia 2009r. do 6 października 2010r. na terenie województwa (...), w tym E. oraz województw: (...), (...), (...) i (...), brał udział w kierowanej przez Z. W. i K. O. zorganizowanej grupie przestępczej, w skład której wchodził ponadto M. M., J. O. oraz inne nieustalone osoby, mającej na celu popełnianie przestępstw skarbowych polegających na sprowadzaniu, z pominięciem kontroli celnej, z Ukrainy i Białorusi na terytorium kraju wyrobów tytoniowych bez wymaganych znaków skarbowych akcyzy oraz wywozu do Norwegii wyrobów spirytusowych bez ich uprzedniego oznaczenia znakami akcyzy, a następnie ich dalszą dystrybucją,

- tj. przestępstwa z art. 258 §1 kk;

XVII. w okresie od 5 marca 2009r. do 1 kwietnia 2009r. w E. i innych miejscowościach województwa (...) i (...), działając w ramach zorganizowanej grupy przestępczej opisanej w pkt XVI, czynem ciągłym, z pominięciem przepisów celnych i podatkowych, przyjmował, przewoził i wprowadzał do obrotu uprzednio sprowadzone z Ukrainy w dniach 5 i 18 marca 2009r. przez Z. W. i K. O. wyroby tytoniowe bez wymaganych znaków skarbowych akcyzy w postaci 50.000 paczek papierosów marki (...) po 20 sztuk w każdej paczce, tj. 1.000.000 sztuk, czym naraził na uszczuplenie należności publicznoprawnych w postaci cła w wysokości 23.040,00 zł., podatku akcyzowego w wysokości 409.412,00 zł. oraz podatku VAT w wysokości 103.940,00 zł., czyniąc sobie z popełnienia przestępstw skarbowych stałe źródło dochodu,

- tj. przestępstwa skarbowego z art. 91 §1 i 3 kks w zb. z art. 65 §1 kks w zb. z art. 54 §1 kks w zw. z art. 6 §2 kks w zw. z art. 7 §1 kks w zw. z art. 37 §1 pkt 2 i 5 kks;

XVIII. w maju 2009r. w G., działając w ramach zorganizowanej grupy przestępczej opisanej w pkt XVI, wspólnie i w porozumieniu ze Z. W., K. O., J. O., M. M. i innymi nieustalonymi osobami, nie dopełniając ciężącego na nim obowiązku celnego i podatkowego, brał udział w zorganizowanym przez Z. W. i K. O. wywozie z terenu RP przez port w G. przy wykorzystaniu zestawu ciężarowego w postaci ciągnika marki (...) o nr rej. (...) i naczepy o nr rej. (...) na teren Norwegii wyrobów akcyzowych w postaci 5.760 litrów spirytusu bez wymaganych znaków skarbowych akcyzy, w ten sposób, że dokonał załadunku wyrobów spirytusowych na ww. naczepę, czym naraził na uszczuplenie należności publicznoprawnych w postaci cła w wysokości 4.537,00 zł., podatku akcyzowego w wysokości 274.268,00 zł. oraz podatku VAT w wysokości 83.513,00 zł., czyniąc sobie z popełnienia przestępstw skarbowych stałe źródło dochodu,

- tj. przestępstwa skarbowego z art. 54 §1 kks w zb. z art. 86 §1 i 4 kks w zw. z art. 7 §1 kks w zw. z art. 37 §1 pkt 2 i 5 kks.

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Elblągu z dnia 1 kwietnia 2015 r., wydanym w sprawie o sygnaturze akt II K 34/O12, poczyniono następujące rozstrzygnięcia:

I. oskarżonego Z. W. uniewinniono od czynu zarzucanego mu w pkt I oskarżenia;

II. oskarżonego Z. W. uznano za winnego tego, że w okresie od 5 marca 2009r. do 1 kwietnia 2009r. w H. woj. (...), działając wspólnie i w porozumieniu z K. O., J. O., M. M. i innymi nieustalonymi osobami, w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, trzykrotnie przy wykorzystaniu zestawu ciężarowego w postaci

ciągnika marki (...) o nr rej. (...) i naczepy o nr rej. (...), nie dopełniając ciężącego na nim obowiązku celnego, zorganizował wspólnie z K. O. przywóz z Ukrainy przez przejście graniczne w H. na teren kraju wyrobów tytoniowych bez wymaganych znaków skarbowych akcyzy w postaci 74.188 paczek papierosów marki (...) i (...) po 20 sztuk w każdej paczce, tj. 1.483.760 sztuk papierosów, w ten sposób, że zlecał załadunek, rozładunek wcześniej zakupionych wyrobów tytoniowych oraz pilotował ich przewóz, i tak:

- w dniu 5 marca 2009r. sprowadził z Ukrainy na teren RP z pominięciem kontroli celnej wyroby tytoniowe w postaci 25.000 paczek papierosów marki (...) bez wymaganych znaków skarbowych akcyzy,
- w dniu 18 marca 2009r. sprowadził z Ukrainy na teren RP z pominięciem kontroli celnej wyroby tytoniowe w postaci 25.000 paczek papierosów nieznanej marki,
- w dniu 1 kwietnia 2009r. sprowadził z Ukrainy na teren RP z pominięciem kontroli celnej wyroby tytoniowe w postaci 24.188 paczek papierosów marki (...) i (...)

czym naraził na uszczuplenie należności publicznoprawnych w postaci cła w wysokości 34.186,00 zł., czyn ten zakwalifikowano z art. 63 §2 kks w zb. z art. 86 §1 i 3 kks w zw. z art. 6 §2 kks w zw. z art. 7 §1 kks i za to - na podstawie art. 7 §2 kks w zw. z art. 63 §2 kks w zw. z art. 23 §1 i 3 kk - skazano oskarżonego na karę 1 roku pozbawienia wolności oraz karę 100 stawek dziennych grzywny, po 70 zł. każda;

III. oskarżonego Z. W. uznano za winnego tego, że w okresie od 23 maja 2009r. do 2 czerwca 2009r. w G. oraz na terenie województwa (...), działając wspólnie i w porozumieniu z K. O., J. O., M. M., J. Ż. i innymi nieustalonymi osobami, w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, dwukrotnie przy wykorzystaniu zestawów ciężarowych w postaci ciągnika marki (...) o nr rej. (...) i naczepy o nr rej. (...) oraz ciągnika marki (...) o nr rej. (...) i naczepy o nr rej. (...), nie dopełniając ciężącego na nim obowiązku celnego, zorganizował wspólnie z K. O. wywóz z terenu RP przez port w G. na teren Norwegii wyrobów akcyzowych w postaci spirytusu o stężeniu 93,1 % w ilości nie mniejszej niż 11.520 litrów bez wymaganych znaków skarbowych akcyzy, w ten sposób, że zlecił załadunek wyrobów spirytusowych oraz ich przewóz, i tak:

- w dniu 23 maja 2009r. wywiózł z terenu RP do Norwegii z pominięciem kontroli celnej, nie mniej niż 5.760 litrów spirytusu bez wymaganych znaków skarbowych akcyzy,
- w dniu 2 czerwca 2009r. wywiózł z terenu RP do Norwegii, z pominięciem kontroli celnej, 5.760 litrów spirytusu o stężeniu 93,1 % bez wymaganych znaków skarbowych akcyzy,

czym naraził na uszczuplenie należności publicznoprawnych w postaci cła w wysokości 9.074,00 zł., czyn ten zakwalifikowano z art. 86 §1 i 3 kks w zw. z art. 6 §2 kks i za to - na podstawie art. 86 §3 kks w zw. z art. 23 §1 i 3 kk - skazano oskarżonego na karę 100 stawek dziennych grzywny, po 70 zł. każda;

IV. oskarżonego Z. W. uznano za winnego tego, że w dniu 3 października 2010r. w B. woj. (...), działając wspólnie i w porozumieniu z K. O., K. M. i innymi nieustalonymi osobami, przy wykorzystaniu zestawu ciężarowego w postaci ciągnika marki (...) o nr rej. (...) i naczepy o nr rej. (...) (poprzednio (...)), nie dopełniając ciężącego na nim obowiązku celnego, zorganizował wspólnie z K. O. przywóz z Białorusi przez Litwę na teren kraju wyrobów tytoniowych bez wymaganych znaków skarbowych akcyzy w postaci 21.060 paczek papierosów marki (...) po 20 sztuk w każdej paczce, tj. 421.200 sztuk papierosów, w ten sposób, że zlecił załadunek i przewóz wcześniej zakupionych wyrobów tytoniowych oraz pilotował ich przewóz, czym naraził na uszczuplenie należności publicznoprawnych w postaci cła w wysokości 9.704,00 zł., czyn ten zakwalifikowano z art. 63 §2 i 4 kks w zb. z art. 86 §1 i 3 kks w zw. z art. 7 §1 kks i za to - na podstawie art. 7 §2 kks w zw. z art. 63 §2 kks w zw. z art. 23 §1 i 3 kk - skazano oskarżonego na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę 100 stawek dziennych grzywny, po 70 zł. każda;

V. ustalono, że czyn zarzucony oskarżonemu Z. W. w punkcie V oskarżenia stanowi wykroczenie z art. 86 §4 kks i na podstawie art. 113 §1 kks w zw. z art. 17 §1 pkt 6 kpk w zw. z art. 51 §1 i 2 kks umorzono postępowanie z uwagi na przedawnienie karalności wykroczenia skarbowego;

VI. na podstawie art. 39 §1 kks w zw. z art. 40 §3 kks połączono oskarżonemu Z. W. jednostkowe kary pozbawienia wolności i jednostkowe kary grzywny - wymierzono karę łączną roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę łączną 250 stawek dziennych grzywny, po 100 zł. każda;

VII. oskarżonego K. O. uniewinniono od zarzutu z pkt VI oskarżenia;

VIII. oskarżonego K. O. uznano za winnego tego, że w okresie od 5 marca 2009r. do 1 kwietnia 2009r. w H. woj. (...), działając wspólnie i w porozumieniu ze Z. W., J. O., M. M. i innymi nieustalonymi osobami, w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, trzykrotnie przy wykorzystaniu zestawu ciężarowego w postaci ciągnika marki (...) o nr rej. (...) i naczepy o nr rej. (...), nie dopełniając ciężącego na nim obowiązku celnego, zorganizował wspólnie ze Z. W. przywóz z Ukrainy przez przejście graniczne w H. na teren kraju wyrobów tytoniowych bez wymaganych znaków skarbowych akcyzy w postaci 74.188 paczek papierosów marki (...) i (...) po 20 sztuk w każdej paczce, tj. 1.483.760 sztuk papierosów, w ten sposób, że zlecał załadunek i rozładunek wcześniej zakupionych wyrobów tytoniowych oraz pilotował ich przewóz i tak:

- w dniu 5 marca 2009r. sprowadził z Ukrainy na teren RP z pominięciem kontroli celnej wyroby tytoniowe w postaci 25.000 paczek papierosów marki (...) bez wymaganych znaków skarbowych akcyzy,
- w dniu 18 marca 2009r. sprowadził z Ukrainy na teren RP z pominięciem kontroli celnej wyroby tytoniowe w postaci 25.000 paczek papierosów nieznanej marki,
- w dniu 1 kwietnia 2009r. sprowadził z Ukrainy na teren RP z pominięciem kontroli celnej wyroby tytoniowe w postaci 24.188 paczek papierosów marki (...) i (...)

czym naraził na uszczuplenie należności publicznoprawnych w postaci cła w wysokości 34.186,00 zł., czyn ten zakwalifikowano z art. 63 §2 kks w zb. z art. 86 §1 i 3 kks w zw. z art. 6 §2 kks w zw. z art. 7 §1 kks i za to - na podstawie art. 7 §2 kks w zw. z art. 63 §2 kks w zw. z art. 23 §1 i 3 kk - skazano oskarżonego na karę roku pozbawienia wolności oraz karę 100 stawek dziennych grzywny, po 70 zł. każda;

IX. oskarżonego K. O. uznano za winnego tego, że w okresie od 23 maja 2009r. do 2 czerwca 2009r. w G. oraz na terenie województwa (...), działając wspólnie i w porozumieniu ze Z. W., J. O., M. M., J. Ż. i innymi nieustalonymi osobami, w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, dwukrotnie przy wykorzystaniu zestawów ciężarowych w postaci ciągnika marki (...) o nr rej. (...) i naczepy o nr rej. (...) oraz ciągnika marki (...) o nr rej. (...) i naczepy o nr rej. (...), nie dopełniając ciężącego na nim obowiązku celnego, zorganizował wspólnie ze Z. W. wywóz z terenu RP przez port w G. na teren Norwegii wyrobów akcyzowych w postaci spirytusu o stężeniu 93,1 % w ilości nie mniejszej niż 11.520 litrów bez wymaganych znaków skarbowych akcyzy, w ten sposób, że zlecił załadunek wyrobów spirytusowych oraz ich przewóz, i tak:

- w dniu 23 maja 2009r. wywiózł z terenu RP do Norwegii z pominięciem kontroli celnej, nie mniej niż 5.760 litrów spirytusu bez wymaganych znaków skarbowych akcyzy,
- w dniu 2 czerwca 2009r. wywiózł z terenu RP do Norwegii, z pominięciem kontroli celnej, 5.760 litrów spirytusu o stężeniu 93,1 % bez wymaganych znaków skarbowych akcyzy,

czym naraził na uszczuplenie należności publicznoprawnych w postaci cła w wysokości 9.074,00 zł., czyn ten zakwalifikowano z art. 86 §1 i 3 kks w zw. z art. 6 §2 kks i za to - na podstawie art. 86 §3 kks w zw. z art. 23 §1 i 3 kk - skazano oskarżonego na karę 100 stawek dziennych grzywny, po 70 zł. każda;

X. oskarżonego K. O. uznano za winnego tego, że w dniu 3 października 2010r. w B. woj. (...), działając wspólnie i w porozumieniu ze Z. W., K. M. i innymi nieustalonymi osobami, przy wykorzystaniu zestawu ciężarowego w postaci ciągnika marki (...) o nr rej. (...) i naczepy o nr rej. (...) (poprzednio (...)), nie dopełniając ciężącego na nim obowiązku celnego, zorganizował wspólnie ze Z. W. przywóz z Białorusi przez Litwę na teren kraju wyrobów tytoniowych bez wymaganych znaków skarbowych akcyzy w postaci 21.060 paczek papierosów marki (...) po 20 sztuk w każdej paczce, tj. 421.200 sztuk papierosów, w ten sposób, że zlecił załadunek i przewóz wcześniej zakupionych wyrobów tytoniowych oraz pilotował ich przewóz, czym naraził na uszczuplenie należności publicznoprawnych w postaci cła w wysokości 9.704,00 zł., czyn ten zakwalifikowano z art. 63 §2 i 4 kks w zb. z art. 86 §1 i 3 kks w zw. z art. 7 §1 kks i za to - na podstawie art. 7 §2 kks w zw. z art. 63 §2 kks w zw. z art. 23 §1 i 3 kk - skazano oskarżonego na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę 100 stawek dziennych grzywny, po 70 zł. każda;

XI. na podstawie art. 39 §1 kks w zw. z art. 40 §3 kks połączono oskarżonemu K. O. jednostkowe kary pozbawienia wolności i jednostkowe kary grzywny - wymierzono karę łączną roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę łączną 250 stawek dziennych grzywny, po 100 zł. każda;

XII. oskarżonego M. M. uniewinniono od zarzutu z pkt X oskarżenia;

XIII. oskarżonego M. M. uznano za winnego tego, że w dniu 5 marca 2009r. w H. woj. (...) oraz na terenie woj. (...), działając wspólnie i w porozumieniu ze Z. W., K. O., J. O. i innymi nieustalonymi osobami, przy wykorzystaniu zestawu ciężarowego w postaci ciągnika marki (...) o nr rej. (...) i naczepy o nr rej. (...), nie dopełniając ciężącego na nim obowiązku celnego, brał udział w zorganizowanym przez Z. W. i K. O. przywozie z Ukrainy przez przejście graniczne w H. na teren kraju wyrobów tytoniowych bez wymaganych znaków skarbowych akcyzy w postaci 25.000 paczek papierosów marki (...) po 20 sztuk w każdej paczce, tj. 500.000 sztuk papierosów, w ten sposób, że dostarczał folie do opakowań papierosów oraz udzielał wskazówek co do sposobu załadunku naczep, czym naraził na uszczuplenie należności publicznoprawnych w postaci cła w wysokości 11.520,00 zł., czyn ten zakwalifikowano z art. 63 §2 i 4 kks w zb. z art. 86 §1 i 3 kks w zw. z art. 7 §1 kks i za to - na podstawie art. 7 §2 kks w zw. z art. 63 §2 kks w zw. z art. 23 §1 i 3 kk - skazano oskarżonego na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę 100 stawek dziennych grzywny, po 80 zł. każda;

XIV. oskarżonego M. M. uznano za winnego tego, że w okresie od 23 maja 2009r. do 2 czerwca 2009r. w G. oraz na terenie województwa (...), działając wspólnie i w porozumieniu ze Z. W., K. O., J. O., J. Ż. i innymi nieustalonymi osobami, w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, dwukrotnie przy wykorzystaniu zestawów ciężarowych w postaci ciągnika marki (...) o nr rej. (...) i naczepy o nr rej. (...) oraz ciągnika marki (...) o nr rej. (...) i naczepy o nr rej. (...), nie dopełniając ciężącego na nim obowiązku celnego, brał udział w zorganizowanym przez Z. W. i K. O. wywozie z terenu RP przez port w G. na teren Norwegii wyrobów akcyzowych w postaci spirytusu o stężeniu 93,1 % w ilości nie mniejszej niż 11.520 litrów bez wymaganych znaków skarbowych akcyzy, w ten sposób, że dostarczał alkohol, opakowania na worki z alkoholem oraz pośredniczył w dostarczaniu worków foliowych na alkohol i tak:

- w dniu 23 maja 2009r. brał udział w wywozie z terenu RP do Norwegii z pominięciem kontroli celnej, nie mniej niż 5.760 litrów spirytusu bez wymaganych znaków skarbowych akcyzy,
- w dniu 2 czerwca 2009r. brał udział w wywozie z terenu RP do Norwegii, z pominięciem kontroli celnej, 5.760 litrów spirytusu o stężeniu 93,1 % bez wymaganych znaków skarbowych akcyzy,

czym naraził na uszczuplenie należności publicznoprawnych w postaci cła w wysokości 9.074,00 zł., czyn ten zakwalifikowano z art. 86 §1 i 3 kks w zw. z art. 6 §2 kks i za to - na podstawie art. 86 §3 kks w zw. z art. 23 §1 i 3 kk - skazano oskarżonego na karę 80 stawek dziennych grzywny, po 80 zł. każda;

XV. na podstawie art. 39 §1 kks w zw. z art. 40 §3 kks połączono oskarżonemu M. M. jednostkowe kary grzywny i wymierzono karę łączną 120 stawek dziennych grzywny, po 100 zł. każda;

XVI. oskarżonego J. O. uniewinniono od zarzutu z pkt XIII oskarżenia;

XVII. oskarżonego J. O. uznano za winnego tego, że w okresie od 5 marca 2009r. do 18 marca 2009r. w H. woj. (...), działając wspólnie i w porozumieniu ze Z. W., K. O., M. M. i innymi nieustalonymi osobami, w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, dwukrotnie jako kierowca przy wykorzystaniu zestawu ciężarowego w postaci ciągnika marki (...) o nr rej. (...) i naczepy o nr rej. (...), nie dopełniając ciężącego na nim obowiązku celnego, brał udział w zorganizowanym przez Z. W. i K. O. przywozie z Ukrainy przez przejście graniczne w H. na teren kraju wyrobów tytoniowych bez wymaganych znaków skarbowych akcyzy w postaci 50.000 paczek papierosów marki (...) po 20 sztuk w każdej paczce, tj. 1.000.000 sztuk papierosów, i tak:

- w dniu 5 marca 2009r. brał udział w sprowadzeniu z Ukrainy na teren RP z pominięciem kontroli celnej wyrobów tytoniowych w postaci 25.000 paczek papierosów marki C. bez wymaganych znaków skarbowych akcyzy,
- w dniu 18 marca 2009r. brał udział w sprowadzeniu z Ukrainy na teren RP z pominięciem kontroli celnej wyroby tytoniowe w postaci 25.000 paczek papierosów nieznanej marki,

czym naraził na uszczuplenie należności publicznoprawnych w postaci cła w wysokości 23.040,00 zł., czyn ten zakwalifikowano z art. 63 §2 kks w zb. z art. 86 §1 i 3 kks w zw. z art. 6 §2 kks w zw. z art. 7 §1 kks i za to - na podstawie art. 7 §2 kks w zw. z art. 63 §2 kks w zw. z art. 23 §1 i 3 kk - skazano oskarżonego na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę 60 stawek dziennych grzywny, po 60 zł. każda;

XVIII. oskarżonego J. O. uznano za winnego tego, że w okresie od 23 maja 2009r. do 2 czerwca 2009r. w G. oraz na terenie województwa (...), działając wspólnie i w porozumieniu ze Z. W., K. O., M. M., J. Ż. i innymi nieustalonymi osobami, w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, dwukrotnie przy wykorzystaniu zestawów ciężarowych w postaci ciągnika marki (...) o nr rej. (...) i naczepy o nr rej. (...) oraz ciągnika marki (...) o nr rej. (...) i naczepy o nr rej. (...), nie dopełniając ciężącego na nim obowiązku celnego, brał udział w zorganizowanym przez Z. W. i K. O. wywozie z terenu RP przez port w G. na teren Norwegii wyrobów akcyzowych w postaci spirytusu o stężeniu 93,1 % w ilości nie mniejszej niż 11.520 litrów bez wymaganych znaków skarbowych akcyzy, i tak:

- w dniu 23 maja 2009r. brał udział w wywozie z terenu RP do Norwegii z pominięciem kontroli celnej, nie mniej niż 5.760 litrów spirytusu bez wymaganych znaków skarbowych akcyzy,
- w dniu 2 czerwca 2009r. brał udział w wywozie z terenu RP do Norwegii, z pominięciem kontroli celnej, 5.760 litrów spirytusu o stężeniu 93,1 % bez wymaganych znaków skarbowych akcyzy,

czym naraził na uszczuplenie należności publicznoprawnych w postaci cła w wysokości 9.074,00 zł., czyn ten zakwalifikowano z art. 86 §1 i 3 kks w zw. z art. 6 §2 kks i za to - na podstawie art. 86 §3 kks w zw. z art. 23 §1 i 3 kk - skazano oskarżonego na karę 100 stawek dziennych grzywny, po 70 zł. każda;

XIX. na podstawie art. 39 §1 kks w zw. z art. 40 §3 kks połączono oskarżonemu J. O. jednostkowe kary grzywny i wymierzono karę łączną 120 stawek dziennych grzywny, po 100 zł. każda;

XX. oskarżonego J. Ż. uniewinniono od zarzutu z pkt XVI oskarżenia;

XXI. oskarżonego J. Ż. uznano za winnego tego, że w okresie od 5 marca 2009r. do 1 kwietnia 2009r. w E. i innych miejscowościach województwa (...) i (...), działając czynem ciągłym z pominięciem przepisów celnych przyjmował, przewoził i wprowadzał do obrotu uprzednio sprowadzone z Ukrainy w dniach 5 i 18 marca 2009r. przez Z. W. i K. O. wyroby tytoniowe bez wymaganych znaków skarbowych akcyzy w postaci 50.000 paczek papierosów marki (...) po 20 sztuk w każdej paczce, tj. 1.000.000 sztuk, czym naraził na uszczuplenie należności publicznoprawnych w postaci cła w wysokości 23.040,00 zł., czyn ten zakwalifikowano z art. 91 §1 i 3 kks w zb. z art. 65 §1 kks w zw. z art. 6 §2 kks w zw. z art. 7 §1 kks i za to - na podstawie art. 7 §2 kks w zw. z art. 65 §1 kks w zw. z art. 23 §1 i 3 kk - skazano oskarżonego na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę 80 stawek dziennych grzywny, po 70 zł. każda;

XXII. ustalono, że czyn zarzucony oskarżonemu J. Ż. w punkcie XVIII oskarżenia stanowi wykroczenie z art. 86 §4 kks i na podstawie art. 113 §1 kks w zw. z art. 17 §1 pkt 6 kpk w zw. z art. 51 §1 i 2 kks umorzono postępowanie z uwagi na przedawnienie karalności wykroczenia skarbowego;

XXIII - XXIV - orzeczono o odpowiedzialności innych oskarżonych (K. M. i T. K.).

XXV. na mocy art. 69 §1 i 2 kk w zw. z art. 70 §1 pkt 1 kk wykonanie orzeczonych kar pozbawienia wolności warunkowo zawieszono na okres próby wynoszący 5 lat - w przypadku oskarżonych Z. W. i K. O., natomiast w przypadku oskarżonych M. M., J. O. i J. Ż. na okres 3 lat próby;

XXVI. na mocy art. 63 §1 kk zaliczono okres rzeczywistego pozbawienia wolności na poczet kar grzywny orzeczonych wobec oskarżonych Z. W. i K. O.;

XXVII. na podstawie art. 29 pkt 1 i 2 kks w zw. z art. 30 § 1, 2 i 3 kks orzeczono o przepadku na rzecz Skarbu Państwa dowodów rzeczowych zabezpieczonych w toku postępowania;

XXVIII. na podstawie art. 624 §1 kpk zwolniono wszystkich oskarżonych od opłat oraz od pozostałych kosztów sądowych.

Apelacje od powyższego wyroku Sądu Okręgowego w Elblągu wnieśli: obrońca oskarżonego M. M. oraz oskarżyciel publiczny.

Obrońca oskarżonego **M. M.** zaskarżył powyższy wyrok w części skazującej tego oskarżonego. Wyrokowi temu zarzucił:

1. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść rozstrzygnięcia, tj. art.: 4 kpk, 5 §2 kpk, 7 kpk, 410 kpk i 424 kpk;
2. błędy w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mające wpływ na treść rozstrzygnięcia, polegające na niesłusznym uznaniu, wbrew zebranemu w niniejszej sprawie materiałowi dowodowemu, iż:
 - a) oskarżony dwukrotnie dostarczał alkohol w okresie od 23 maja do 2 czerwca 2009 roku, który był następnie przemywany z Polski do Norwegii przez Z. W. i K. O.,
 - b) zachowania oskarżonego następowały w zamiarze realizacji przemytu papierosów i alkoholu zorganizowanego przez Z. W. i K. O.,
 - c) oskarżony w dniu 12 marca 2009 roku spotkał się ze Z. W. i podczas tego spotkania planował z nim przemyt spirytusu do Skandynawii,
3. obrazę prawa materialnego, tj. art. 18 §3 kk - przez przyjęcie, że zachowania oskarżonego miały charakter współsprawstwa przy przemytach papierosów oraz alkoholu, podczas gdy stanowiły one czynności pomocnicze.

Podnosząc opisane wyżej zarzuty obrońca oskarżonego M. M. wniósł o:

- zmianę zaskarżonego wyroku przez uniewinnienie oskarżonego od zarzucanych mu czynów, względnie
- przyjęcie, że oskarżony dopuścił się pomocnictwa do przypisanych mu czynów oraz nadzwyczajne złagodzenie wobec niego orzeczonych kar, albo
- uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Drugą z apelacji wywiódł w tej sprawie **Prokurator Okręgowy w E.** Zaskarżył omawiany wyrok w części, tzn. w całości rozstrzygnięć dotyczących oskarżonych Z. W., K. O., M. M., J. O. i J. Ż. - na niekorzyść wymienionych oskarżonych.

Wyrokowi Sądu Okręgowego w Elblągu zarzucił:

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, polegający na uznaniu, że M. M., J. O. i J. Ż. nie wchodzili w skład grupy przestępczej, którą kierowali Z. W. i K. O. i przyjęcie, że materiał dowodowy pozwala jedynie na przyjęcie, że działali oni wspólnie i w porozumieniu, co skutkowało uniewinnieniem K. O. i Z. W. od przestępstwa z art. 258 §3 kk, zaś M. M., J. O. i J. Ż. od przestępstwa z art. 258 §1 kk, podczas gdy dokładna analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i ustalonych na tej podstawie okoliczności, z uwzględnieniem zasad swobodnej oceny dowodów określonych w art. 7 kpk, prowadzi do wniosku, iż wymienieni oskarżeni popełnili zarzucane im przestępstwa;
- obrazę przepisów postępowania karnego mającą wpływ na treść zapadłego orzeczenia, tj. przepisu art. 424 §1 pkt 1 i 2 kpk, polegającą na tym, że uzasadnienie wyroku w znacznej części nie spełnia przewidzianych w tym przepisie wymogów z uwagi na to, że nie zawiera wymaganej, starannej oceny ważnych dla rozstrzygnięcia dowodów, jak również nie dokonuje ich oceny we wzajemnym swoim powiązaniu, co - w ocenie skarżącego - uniemożliwia dokonanie kontroli instancyjnej przez sąd odwoławczy rozstrzygnięcia o uniewinnieniu oskarżonych od zarzutu dotyczącego zorganizowanej grupy przestępczej - z uwagi, że Sąd nie odniósł się w swych rozważaniach do istotnych okoliczności przesądzających o dopuszczeniu się przez oskarżonych inkryminowanych im przestępstw, określonych w art. 258 §1 i 3 kk;
- obrazę przepisu prawa materialnego - art. 37 §1 pkt 2 kks, poprzez brak wskazania tego przepisu jako podstawy wymierzenia kar wobec oskarżonych W., O., O. i M., pomimo tego, że materiał dowodowy zgromadzony w sprawie wskazuje, że wymienieni oskarżeni - wbrew twierdzeniom Sądu I instancji - uczynili sobie z popełniania przestępstw skarbowych stałe źródło dochodu.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie wyroku w stosunku do oskarżonych Z. W., K. O., J. O., M. M. i J. Ż. - w całości i przekazanie ich sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Elblągu oraz utrzymanie w mocy wyroku w pozostałym zakresie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wniesiona przez obrońcę oskarżonego M. M., zawierająca zarzut naruszenia art. 410 kpk (pomimo braku jego konkretyzacji), jak również argumenty oskarżyciela publicznego ujęte w treści zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych, wynikającego z braku wnikliwej analizy przesłanek istnienia zorganizowanej grupy przestępczej, zawarte w apelacji prokuratorskiej, musiały - w realiach niniejszej sprawy - skutkować uchyleniem zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Elblągu i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Wyprowadzając już w tym miejscu pewną myśl natury ogólnej – wynikającą z utrwalonej linii orzeczniczej, także Sądu Apelacyjnego w Gdańsku (por. wyrok z 30.11.2011r. w sprawie II AKa 349/11, LEX nr 1130002), należy stwierdzić, że każdy proces karny realizować powinien dwa cele: pierwszy, to uzyskanie stanu tzw. sprawiedliwości materialnoprawnej, co ma miejsce wówczas, gdy dojdzie do słusznego zastosowania normy prawa karnego materialnego; drugi - nie mniej istotny - to osiągnięcie stanu tzw. sprawiedliwości proceduralnej (szerzej: S. Waltoś, Proces karny. Zarys systemu, Warszawa 2008, s. 21). W procesie karnym, niezależnie od tego jakim ostatecznie zakończy się rozstrzygnięciem, muszą być respektowane uprawnienia jego uczestników oraz wszelkie ustawowe standardy procedowania. Szerzej pogląd ten został zaprezentowany w trafnej tezie zawartej w wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 31 stycznia 2008 r. w sprawie II AKa 324/07: „Sąd winien uczynić wszystko, by prawu stało się zadość, musi postępować sumiennie, uczciwie, realizując w ten sposób konstytucyjny, konwencyjny i ustawowy standard rzetelnego procesu (art. 45 ust. 1 Konstytucji, art. 6 ust. 1 EKPCz i PW, art. 2 kpk). W niniejszym

procesie, z powodów poniżej przedstawionych i częściowo wytkniętych we wniesionych środkach odwoławczych, nie został zachowany omawiany standard rzetelności, któremu odpowiadać musi każde postępowanie karne. W konsekwencji należy stwierdzić, że nie zrealizowano jednego z dwóch zasadniczych celów procesu karnego.

Na wstępie należy zaznaczyć, że na podstawie art. 436 kpk Sąd ad quem ograniczył rozpoznanie wniesionych w niniejszej sprawie środków odwoławczych jedynie do części uchybień, które podnosili skarżący lub ujawnionych w toku kontroli odwoławczej, jako że ocena tychże uchybień okazała się wystarczająca do uchylenia zaskarżonego orzeczenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. W tej sytuacji szczegółowe analizowanie pozostałych zarzutów okazało się dla dalszego toku postępowania przedwczesne i – wobec powyższego – niecelowe.

Dla jasności dalszego wyводу i zakreślenia granic kontroli odwoławczej w niniejszej sprawie, przypomnieć w tym miejscu należy, że – zgodnie z treścią art. 434 §1 zd. 2 kpk (w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1.07.2015r., co znajduje oparcie na gruncie obecnego postępowania odwoławczego w dyspozycji art. 36 pkt 2 ustawy z dnia 27.09.2013r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw) – tylko w wypadku wniesienia środka odwoławczego przez oskarżyciela publicznego lub pełnomocnika, sąd odwoławczy – orzekając na niekorzyść oskarżonego – związany jest podniesionymi w tym środku uchybieniami. Oznacza to, że jedynie w tym przypadku zarzuty odwoławcze wyznaczają granice środka odwoławczego, skoro Sąd II instancji jest nimi związany. Natomiast analogicznego przepisu nie ma w stosunku do środka odwoławczego wniesionego przez obrońcę oskarżonego. Dlatego też słusznie uważa się, że w przypadku wniesienia środka odwoławczego wyłącznie na korzyść oskarżonego, sąd odwoławczy nie jest związany sformułowanymi zarzutami i tym samym nie wyznaczają one granic środka odwoławczego (por. D. Świecki, „Postępowanie odwoławcze w sprawach karnych – komentarz, orzecznictwo”, LexisNexis, Warszawa 2013, s.83-84).

Odnosząc się już bardziej szczegółowo do zarzutu naruszenia dyspozycji art. 410 kpk, polegającego w analizowanym przypadku na stwierdzonym przez Sąd II instancji - w wyniku kontroli zaskarżonego orzeczenia - braku ujawnienia w toku rozprawy dowodu z zapisu dźwiękowego treści rozmów telefonicznych uzyskanych przez Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego w wyniku kontroli operacyjnej, należy na wstępie przytoczyć najważniejsze fakty i okoliczności procesowe dotyczące tego właśnie dowodu w ramach omawianego i ocenianego obecnie postępowaniu przed Sądem Okręgowym w Elblągu.

1. Zapisy dźwiękowe rozmów telefonicznych zostały zapisane w formie cyfrowej na płytach CD-R (55 sztuk płyt) w postaci plików audio możliwych do odtworzenia i odsłuchania; płyty te umieszczono w załącznikach do akt głównych, opisanych w treści aktu oskarżenia (zał. nr IV, V, VII).
2. Na podstawie wymienionych wyżej zapisów dźwiękowych sporządzono pisemne komunikaty z utrwalonych rozmów, które przedstawiono prokuratorowi celem podjęcia dalszych decyzji; komunikaty te umieszczono także w załącznikach do akt głównych (zał. nr I-III, VIII-IX).
3. Dowody te (treść rozmów oraz komunikaty) zostały przez Sąd Okręgowy szeroko wykorzystane podczas czynienia ustaleń faktycznych niniejszej sprawy, co wynika z analizy treści pisemnego uzasadnienia wyroku (np. strony 2, 3, 4, 5, 6 uzasadnienia). Dowody te były oceniane i wielokrotnie przytaczane w toku czynionych rozważań (np. strony 10, 11, 13, 14, 15 uzasadnienia). W istocie stały się jednym z istotniejszych dowodów przemawiających – zdaniem Sądu I instancji – za słusznością postawionych oskarżonym zarzutów dotyczących przemytu papierosów oraz wyrobów spirytusowych.
4. W toku rozprawy Sąd I instancji uznał za ujawnione - bez odczytywania - jedynie dowody wskazane w akcie oskarżenia pod pozycjami 1-127 oraz karty karne uzyskane w toku postępowania sądowego; postanowienia tej treści wydano dwukrotnie - na rozprawie w dniu 22.10.2014r. (k.4350) oraz na rozprawie w dniu 25.03.2015r. (k.4447). Wśród ujawnionych w ten sposób dowodów znalazły się „protokoły oględzin nagrań rozmów telefonicznych zarejestrowanych w toku kontroli operacyjnej”, stanowiące w istocie stenogramy wybranych rozmów telefonicznych

zarejestrowanych na płytach CD-R; te dowody nie zostały w żaden sposób wykorzystane przez Sąd Okręgowy w treści pisemnego uzasadnienia zaskarżonego wyroku.

5. Nie ujawniono w żadnej formie w toku rozprawy i nie wprowadzono do materiału dowodowego sprawy zawartości załączników do akt (zał. nr I-IX), a zatem i zawartych tam zapisów audio na płytach CD-R, pisemnych komunikatów z rozmów, ani danych billingowych od operatorów telefonii komórkowej.

Wracając w tym miejscu do rozważań natury bardziej ogólnej należy przypomnieć, że tryb wprowadzania do procesu karnego (a ściślej – do postępowania sądowego) tego rodzaju dowodów reguluje w sposób dość precyzyjny przepis art. 19 ust. 15 Ustawy z 1990 roku o Policji, a także – stanowiący jego odpowiednik – art. 27 ust. 15 Ustawy o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego. Przepisy te przewidują, że w postępowaniu przed sądem, w odniesieniu do materiałów uzyskanych w drodze stosowania kontroli operacyjnej, stosuje się odpowiednio art. 393 §1 zdanie pierwsze Kodeksu postępowania karnego. Ów zwrot o stosowaniu „odpowiednim” ma tu o tyle istotne znaczenie, że zapisów dźwiękowych – z samej ich natury – nie można odczytywać w toku postępowania (jak czyni się to np. z dokumentami), jednakże można je odsłuchać.

Odrębną kwestią jest natomiast możliwość rezygnacji z rzeczywistego wysłuchania w toku rozprawy zgromadzonych nagrań i uznanie ich za ujawnione stosownie do treści art. 394 §2 kpk, który przewiduje możliwość uznania za ujawnione bez odsłuchiwania treści tych rozmów; do dnia 1.07.2015r. istotny był tu także brak sprzeciwu stron. W orzecznictwie wypracowano w tym zakresie jednolite stanowisko, które syntetycznie zaprezentował Sąd Najwyższy w trafnym wyroku z dnia 10 czerwca 2008 roku (sygn. akt III KK 30/08, publ. OSNKW 2008/8/65): Uzyskane przez Policję w drodze legalnej kontroli operacyjnej materiały w postaci utrwaleń rozmów telefonicznych, wprowadzone do procesu na podstawie art. 19 ust.15 ustawy z dnia 6.04.1990 r. o Policji, podlegają odtworzeniu (odsluchaniu) na rozprawie głównej (przez odpowiednie zastosowanie art. 393 §1 zd. 1 kpk) albo wobec braku sprzeciwu obecnych stron, ujawnieniu bez odtwarzania (art. 394 §2 kpk), co musi znaleźć odzwierciedlenie w protokole rozprawy (art. 143 §1 pkt 7 kpk). Przekłady zapisów tych rozmów są załącznikami do protokołu (analogia do art. 147 §3 kpk). Dopiero wówczas dowód z utrwalonych rozmów telefonicznych stanie się materia dowodową, o której mowa w art. 410 kpk, a zatem może zostać wykorzystany w procesie i może być analizowany w celu określenia istoty i zakresu ewentualnej odpowiedzialności karnej osób oskarżonych.

Ostatnie zdanie cytowanej tezy orzeczenia Sądu Najwyższego odnosi się do często występującej w tego typu sprawach sytuacji procesowej, gdzie Sąd ma do swojej dyspozycji – poza zapisem audio – także stenogramy zarejestrowanych rozmów telefonicznych, a czasem również (jak w niniejszej sprawie) komunikaty wytworzone na wstępnym etapie postępowania przygotowawczego, przed sporządzeniem stenogramów. Sytuacja ta niewątpliwie ułatwia zapoznanie się z dowodem oraz jego analizę, jednakże pociąga za sobą także pewne zagrożenia i ryzyko popełnienia błędu procesowego, którego nie ustrzegł się niestety w niniejszej sprawie Sąd I instancji.

Jak słusznie podnosi się bowiem w orzecznictwie, słowne zapisy nagrań (stenogramy) mogą zostać wprowadzone do procesu, lecz winno to nastąpić obok treści zarejestrowanych (utrwalonych dźwiękowo) rozmów. Trafnie zauważono, że przepis art. 410 kpk nie eliminuje co prawda możliwości sięgania do pisemnych zapisów nagrań w miejsce ich bezpośredniego odtworzenia, lecz przekłady słowne zapisów rozmów nie stanowią samoistnego, ani pierwotnego dowodu, na którym sąd może poprzestać, a transpozycja treści nagrań na ich słowny przekład prowadzi nie tylko do zmiany formy dowodu, ale także do zmiany jego jakości. Słowny przekład nagrania nie oddaje nigdy wszystkich istotnych informacji i okoliczności (np. tembr głosu, czy towarzyszące rozmowie emocje), jakie można uzyskać w wyniku odsłuchania treści nagrania audio (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 22.11.2012r., II AKa 249/12, LEX nr 1237274; podobnie wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 27.10.2012r., II AKa 223/10, LEX nr 785443). Tym bardziej nie można opierać ustaleń faktycznych na tzw. „komunikatach” z rozmów - jak uczynił to Sąd I instancji w niniejszej sprawie - gdyż jest to materiał wtórny, przetworzony subiektywnie przez sporządzającą go osobę, zawierający własne interpretacje treści opisywanej rozmowy (np. co miały rzeczywiście na myśli osoby rozmawiające przy użyciu tzw. slangu). Tego typu dokument można co najwyżej procesowo porównać do notatki urzędowej.

Podsumowując zatem dotychczasowe wywody należy podkreślić, że prawidłowe wprowadzenie do dostępnej sądowni materii dowodowej zapisów dźwiękowych zarejestrowanych uprzednio rozmów telefonicznych może polegać bądź to na odsłuchaniu tych zapisów w toku rozprawy, bądź też na rezygnacji z zasady bezpośredniości w postępowaniu dowodowym, w postaci uznania tych zapisów za ujawnione bez odsłuchania (od dnia 1.07.2015r. już zasadniczo bez uzyskiwania zgody stron). W żadnym wypadku którejś z opisanych alternatyw nie może zastąpić ujawnienie pisemnych przekładów treści rozmów. Tezę tę prezentował już uprzednio Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 17.10.2013r., w sprawie II AKa 208/13 (LEX nr 1394173).

Powracając ponownie na grunt niniejszej sprawy należy podkreślić, że Sąd Okręgowy dokonał ustaleń faktycznych w zakresie sprawstwa oskarżonych na podstawie treści zarejestrowanych rozmów telefonicznych w sytuacji, gdy rozmowy te nie zostały ujawnione w toku rozprawy głównej w procesowo przewidziany sposób. Analiza protokołów rozprawy prowadzi do jednoznacznego wniosku – w toku rozprawy nie dokonano odsłuchania płyt CD-R zawierających stosowne nagrania. Sąd meriti nie skorzystał także w tym zakresie z dyspozycji art. 394 §2 kpk i nie uznał tego dowodu za ujawniony – bez odsłuchiwania. Nie zwracał się nawet do stron o zgodę na taki sposób procedowania, tak jak i w przypadku dowodów z dokumentów. Słuszna jest zatem konstatacja, że Sąd Okręgowy w Elblągu naruszył w toku rozprawy przepisy postępowania, poprzez pominięcie odtworzenia treści nagrań rozmów telefonicznych pozyskanych w ramach prowadzonej uprzednio, legalnej kontroli operacyjnej, a tym samym oparł swe ustalenia faktyczne (czasami wyłącznie) na materiale dowodowym nieujawnionym podczas rozprawy głównej, co bez wątplenia mogło mieć wpływ na treść zaskarżonego wyroku. Można tu wskazywać na art. 27 Ustawy o ABW, art. 393 §1 kpk, art. 143 §1 pkt 7 kpk, a także art. 175 §2 kpk, skoro oskarżeni nie mogli zająć stanowiska i odnieść się w formie procesowej do dowodu, który w istocie został wykorzystany do czynienia niekorzystnych dla nich ustaleń faktycznych. W ocenie Sądu Apelacyjnego doszło jednak przede wszystkim do naruszenia dyspozycji art. 410 kpk, zgodnie z którym podstawę wyroku może stanowić tylko całość okoliczności ujawnionych w toku rozprawy. Uchybienia tego nie niweluje z pewnością fakt, że strony nie zgłaszały w toku rozprawy wniosku o odtworzenie treści rozmów telefonicznych, albowiem nietrafna jest - na gruncie postępowań prowadzonych wg stanu prawnego obowiązującego przed dniem 1.07.2015 r. - teza, że wola stron decyduje o zakresie koniecznych dowodów, na jakich można oprzeć rozstrzygnięcie i o dopuszczalności ich substytuowania, w tym przy wykorzystaniu dowodu wtórnego w postaci stenogramów rozmów lub „komunikatów”. W tej sytuacji przeprowadzenie wyłącznie dowodu z dokumentów, nawet przy oświadczeniu stron, że nie wnoszą o uzupełnienie materiału dowodowego oraz w świetle ewentualnego, indywidualnego zapoznawania się z zapisami dźwiękowymi przez poszczególnych uczestników postępowania, nie czyniło zadość wymaganiom wynikającym z art. 410 kpk (w zw. z art. 393 §1 kpk i art. 143 §1 pkt 7 kpk), co podkreślał także Sąd Najwyższy w uzasadnieniu przywołanego wyżej wyroku z dnia 10.06.2008 roku. Taki tryb procedowania nie tylko nie pozwolił Sądowni na bezpośrednie zetknięcie się z dowodem, a oskarżonym uniemożliwił odniesienie się do niego, ale także zniweczył możliwość kontroli autentyczności zapisu i weryfikacji osób prowadzących konkretne rozmowy.

W niniejszej sprawie Sąd I instancji popełnił kilka, powiązanych ze sobą błędów procesowych:

- nie ujawnił zapisów audio, choć powinien to zrobić, a mimo tego wykorzystał ten materiał w toku wyrokowania,
- wykorzystał procesowo „komunikaty z rozmów”, choć nie powinien korzystać z tych dokumentów w miejsce odtworzenia nagrań, a nadto materiału tego nie ujawnił w toku rozprawy,
- nie ustalił i nie ocenił w treści uzasadnienia wyroku, czy utrwalony materiał audio może być wykorzystany przeciwko wszystkim oskarżonym (czy został pozyskany w zakresie czasowym i podmiotowym wynikającym z treści stosownych postanowień dotyczących konkretnej osoby oskarżonej).

W świetle poczynionych wyżej wywodów należy przyjąć, że opisane uchybienie w toku procedowania Sądu I instancji miało charakter istotny i niewątpliwie mogło mieć wpływ na treść wyroku. Nie sposób bowiem obecnie ustalić lub prognozować, jak zostałyby ocenione przez Sąd I instancji pozostałe, zgromadzone w sprawie materiały dowodowe obciążające oskarżonych, gdyby poza polem rozważań Sądu Okręgowego pozostały omawiane, wadliwie wprowadzone

do procesu dowody. Nie ma potrzeby szerszego uzasadniania twierdzenia, że dowody, które nie zostały ujawnione w toku postępowania, nie mogą być przedmiotem ocen i podstawą czynienia ustaleń faktycznych. Tymczasem Sąd a quo dowody te poddał ocenie, a na ich podstawie poczynił bardzo istotne w niniejszej sprawie ustalenia faktyczne. Należy podkreślić, że oskarżeni – zgodnie z tezami oskarżenia – mieli funkcjonować w pewnym łańcuchu przestępczych powiązań personalnych, na którego czele mieli znajdować się oskarżeni Z. W. i K. O., dobierając sobie do poszczególnych czynów kolejne osoby współdziałające. W tej sytuacji Sąd meriti w szerokim zakresie posługiwał się w swym wnioskowaniu argumentacją zaczerpniętą z omawianego dowodu w postaci utrwalonych rozmów telefonicznych, uzasadniając w ten sposób także przypisanie konkretnych przestępstw oskarżonym M. M., J. O. i J. Ż. Dlatego należało uznać, że obraza art. 410 kpk nie tylko mogła, jak tego wymaga przepis art. 438 pkt 2 kpk, ale w istocie miała wpływ na treść omawianego wyroku, co musiało skutkować uchYLENIEM wyroku w zaskarżonej części, ponieważ ujawniona wadliwość rozciąga się na wszystkie zarzuty dotyczące wymienionych oskarżonych.

W tej sytuacji - jak wyżej wskazano - przedwczesnym byłoby odnoszenie się przez Sąd Apelacyjny do pozostałych zarzutów zawartych w apelacji obrońcy oskarżonego M. M., tzn. zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych oraz obrazy prawa materialnego (art. 18 §3 kk), gdyż dopiero poprawne przeprowadzenie omawianych dowodów może (w przyszłości) doprowadzić do poczynienia niewadliwych ustaleń faktycznych przez Sąd I instancji, a w dalszej kolejności - do wyciągnięcia z tak ustalonego stanu faktycznego ewentualnych wniosków w zakresie zastosowania odpowiednich przepisów prawa materialnego.

Konieczność uchYLENIA zaskarżonego wyroku wynika także z uwzględnienia przez Sąd Apelacyjny zarzutu podniesionego w apelacji oskarżyciela publicznego - zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych w zakresie ewentualnego istnienia w niniejszej sprawie zorganizowanej grupy przestępczej. Nie ulega wątpliwości - nie przesądzając, czy ustalenia Sądu I instancji w tej części są trafne, czy też nie - że Sąd meriti praktycznie tematu tego nie analizował i nie rozważał w sposób wymagany, poprzestając na bardzo ogólnikowych stwierdzeniach, częściowo pozostających bez wpływu na istotę badanego problemu. W wyniku tego doszło do uniewinnienia oskarżonych od zarzutów z art. 258 §1 i 3 kk, a także usunięcia tego elementu w opisach czynów przypisanych oskarżonym. Pomijając cytowane w treści pisemnego uzasadnienia zaskarżonego wyroku orzecznictwo dotyczące definiowania zorganizowanej grupy przestępczej oraz pomijając generalne oceny Sądu Okręgowego, że materiał dowodowy niniejszej sprawy nie pozwala na czynienie tego typu ustaleń (co do istnienia zorganizowanej grupy przestępczej), dalsze rozważania na ten temat są wyjątkowo lakoniczne i zamykają się praktycznie w dwóch argumentach (ostatni akapit na stronie 25 uzasadnienia). Zdaniem Sądu I instancji w rozpoznawanej sprawie nie ujawniono pomiędzy oskarżonymi więzi organizacyjnej charakteryzującej się hierarchicznym podporządkowaniem, a nadto część oskarżonych w ogóle się nie znała (np. M. M. i K. O., zaś J. Ż. znał jedynie Z. W.).

Należy zgodzić się z argumentami prokuratora, przedstawianymi we wniesionej apelacji, że istnienie zorganizowanej grupy przestępczej w rozumieniu art. 258 kk nie wymaga ścisłego zorganizowania, a w szczególności - wskazywanego przez Sąd Okręgowy - hierarchicznego podporządkowania wśród członków owej grupy. Zgodnie z przeważającym i utrwalonym już orzecznictwem istnienie grupy, o której mowa w art. 258 § 1 kk nie wymaga specjalnej wewnętrznej struktury. Istotnym jest ustalenie, czy role tych osób w popełnieniu przestępstwa, a także sposób podziału osiągniętych z niego korzyści zostały wcześniej określone i zróżnicowane. Nie ulega jakiegokolwiek wątpliwości, że "zorganizowanie" oznacza w języku polskim ułożenie czegoś w pewne formy, podporządkowanie regułom, normom, wprowadzenie do czegoś ładu i organizacji. Karalnym jest zatem udział tylko w takiej grupie przestępczej, której struktura cechuje się wymaganym przez Kodeks karny zorganizowaniem (więź organizacyjna). Sąd Okręgowy jednak tych zagadnień nie badał i ich nie rozważał, nie odniósł się także do różnych modeli owego zorganizowania występujących w praktyce (struktura pozioma, pionowa lub mieszana). Wspominając o hierarchicznym podporządkowaniu odniósł się tylko do jednego z wymienionych wyżej modeli, tzn. modelu o strukturze czysto pionowej. W tym miejscu należy przytoczyć trafny pogląd zaprezentowany w jednym z ostatnich orzeczeń Sądu Apelacyjnego w Białymstoku, zgodnie z którym brak kierownictwa grupy nie wyklucza możliwości uznania grupy przestępczej za zorganizowaną - wystarczy, że posiada trwałą strukturę poziomą, z reguły ze stałym gronem uczestników koordynujących jej działalność według ustalonych reguł (wyrok z dnia 19.03.2015r., sygn.. akt II AKa 28/15, LEX nr 1663035). Trafnie podnosi przy tym

skarżący, że istotną cechą grupy zorganizowanej nie musi być podporządkowanie hierarchiczne określonej osobie, lecz podporządkowanie grupie i jej celom.

Sąd I instancji nie podjął się także analizy połączeń telefonicznych pomiędzy oskarżonymi w niniejszej sprawie (dane z billingów), choć dane te mogłyby dostarczyć istotnych danych dla omawianych ustaleń.

Słuszne jest także stanowisko prokuratora, poparte przywołanym w treści apelacji orzecnictwem sądów powszechnych oraz Sądu Najwyższego, iż dla przypisania danej osobie udziału w zorganizowanej grupie przestępczej nie jest konieczne ustalenie, że osoba ta znała wszystkie szczegóły organizacji grupy, znała wszystkie osoby wchodzące w jej skład oraz mechanizmy jej funkcjonowania. Wystarczająca jest tu gotowość sprawcy do wykonywania zadań służących tej grupie, której świadomość istnienia posiada sprawca (por. wyrok SN z 24.03.2009r., sygn.. akt WA 9/09, OSNwSK 2009/1/752, wyrok SA w Warszawie z 18.06.2014r., sygn.. akt II AKa 118/14, LEX nr 1500833, wyrok SA w Katowicach z 28.03.2012r., sygn.. akt II AKa 568/12, LEX nr 1313274). Tym samym lakoniczne ustalenie Sądu I instancji, że niektórzy spośród oskarżonych się nie znali nie jest z pewnością wystarczające do kategorycznego ustalenia, że w sprawie nie występowała zorganizowana grupa przestępcza. Można przykładowo wskazać innych oskarżonych, niż podał to Sąd I instancji, którzy się jednak znali (np. oskarżeni W., O. i O.), zaś dla istnienia zorganizowanej grupy przestępczej wystarczy powiązanie organizacyjne pomiędzy tylko trzema osobami tworzącymi tę grupę. Ustalenia Sądu meriti są zatem w tej części przynajmniej przedwczesne i - jako takie - nie mogą się ostać. Konieczna wydaje się tu analiza przeprowadzana od strony pozytywnej, tzn. należy rozważyć, czy wśród oskarżonych nie było przynajmniej trzech osób, których powiązania osobiste i organizacyjne wskazywałyby na istnienie więzi wymaganej dyspozycją art. 258 §1 lub §3 kk. Dopiero negatywny wynik takiej analizy może prowadzić do wniosku zaprezentowanego w treści zaskarżonego orzeczenia.

Sąd Okręgowy zaprezentował określone ustalenia w zakresie zadań poszczególnych oskarżonych w ramach pojedynczych, przypisanych im przestępstw skarbowych, jednakże nie przeniósł tych ustaleń do rozważań związanych z zarzutem z art. 258 §1 i 3 kk. Poczynione w tej części przez autora apelacji obszerne wywody i przytoczona tam argumentacja podważająca stanowisko zawarte w treści zaskarżonego wyroku (str. 23-27 apelacji) wymagają niewątpliwie pogłębionej analizy i weryfikacji, której zabrakło w toku dotychczasowego rozpoznania niniejszej sprawy.

Powyższe rozważania potwierdzają także trafność kolejnego zarzutu zawartego w apelacji oskarżyciela publicznego, tj. naruszenia dyspozycji art. 424 §1 kpk. Brak omawianych wyżej analiz uniemożliwia w sposób znaczący prześledzenie toku rozumowania Sądu I instancji prowadzącego do poczynienia konkretnych ustaleń faktycznych. W treści uzasadnienia dowody są przywoływane zbiorczo, w szczególności w przypadku załączników do aktu oskarżenia, które stanowią obszerne zbiory dowodów. W tej sytuacji trudno nie zgodzić się z twierdzeniami skarżącego, że znacznie utrudnione (a wręcz miejscami niemożliwe) staje się prześledzenie procesu decyzyjnego Sądu Okręgowego, jak również ocena, czy Sąd ten nie przekroczył kodeksowych zasad oceny dowodów, w tym zasady wpływającej z dyspozycji art. 7 kpk.

Niewątpliwie ma także rację prokurator wskazując na błędną interpretację przez Sąd I instancji zarówno treści art. 37 §1 pkt 2 kks (przewidującego przesłanki nadzwyczajnego obostrzenia kary), jak i przywoływanej w treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku tezy zaczerpniętej z wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku w sprawie II AKa 274/14. Sąd Okręgowy błędnie zaniechał czynienia ustaleń faktycznych w zakresie ewentualnego przypisania oskarżonym, że z popełnienia przestępstw skarbowych uczynili sobie stałe źródło dochodu, powołując się na wstępną już niemożność zastosowania przywołanego przepisu tylko z tego powodu, że przypisano oskarżonym przestępstwa skarbowe popełnione w warunkach czynu ciągłego (art. 6 §2 kks). Oczywiście jest - jak podnosi skarżący - że przepis art. 37 §1 pkt 2 kks nie znajdzie zastosowania w przypadku skazania za jedno przestępstwo skarbowe, w tym popełnione w warunkach opisanych w art. 6 §2 kks (tego przypadku dotyczyło rozstrzygnięcie SA w Gdańsku w sprawie II AKa 274/14), jednakże w przypadku przypisania już dwóch przestępstw przepis ten może mieć zastosowanie, również w przypadku, gdy przestępstwa te będą kwalifikowane także w związku z art. 6 §2 kks. Nie istniała - w ocenie Sądu Apelacyjnego - przeszkoda, aby merytorycznie rozważyć występowanie w niniejszej sprawie przesłanek nadzwyczajnego obostrzenia kary związanego z ewentualnym ustaleniem, że oskarżeni z popełnienia przestępstw

skarbowych uczynili sobie stałe źródło dochodu (niezależnie od ustaleń w zakresie ewentualnego działania w ramach zorganizowanej grupy przestępczej). Prokurator wskazuje na argumenty przemawiające za takim ustaleniem (str. 29-30 apelacji), które muszą zostać merytorycznie przeanalizowane podczas wyrokowania.

Omawiane wyżej uchybienia nie uzasadniały sięgania przez Sąd odwoławczy do dyspozycji art. 435 kpk, albowiem w przypadku oskarżonych, wobec których wyrok Sądu Okręgowego w Elblągu się uprawomocnił (K. M. i T. K.) postępowanie toczyło się w zakresie jednego tylko zarzutu względem każdego z nich, a nadto zarzut ten nie obejmował działania w ramach zorganizowanej grupy przestępczej.

Rozpoznając ponownie niniejszą sprawę Sąd Okręgowy przeprowadzi postępowanie dowodowe, dbając, by istotne dla rozstrzygnięcia dowody zostały ujawnione w sposób zgodny z regułami przewidzianymi w przepisach Kodeksu postępowania karnego, mając jednocześnie na uwadze możliwie szerokie zastosowanie dyspozycji art. 442 §2 kpk. Z uwagi na zakres zaskarżenia oraz treść uchybień wskazanych w apelacji prokuratora, nie można także tracić z pola widzenia w toku ponownego rozpoznania sprawy ograniczeń wypływających z dyspozycji art. 443 kpk. Dotyczy to w szczególności braku zarzutów prokuratora co do zasadności umorzenia postępowania z uwagi na przedawnienie karalności dwóch czynów (dotyczących oskarżonego Z. W. iJ. Ż., zakwalifikowanych przez Sąd I instancji jako wykroczenia skarbowe, co było z kolei konsekwencją poczynienia odmiennych ustaleń faktycznych od zaprezentowanych w treści oskarżenia i wyeliminowania elementów opisu czynów związanych z uszczupleniem należności podatkowych (podatek VAT i podatek akcyzowy). Element ten został przez Sąd Okręgowy wyeliminowany także w przypadku innych zarzutów, co nie było kwestionowane przez prokuratora w zarzutach wniesionej obecnie apelacji (por. wyrok SA we Wrocławiu z dnia 16.09.2009r. w sprawie II AKA 235/09, teza 2, LEX nr 519606).

W szczególności Sąd I instancji, we właściwej formie i zgodnie z omówionymi wyżej zasadami, ujawni w toku rozprawy materiały z podsłuchu telefonicznego, przekształcając je w taki materiał dowodowy, który może być procesowo użyty przy rekonstrukcji stanu faktycznego. W zależności od sytuacji procesowej i decyzji Sądu konieczne będzie odtworzenie zapisu dźwiękowego treści rozmów telefonicznych zawartych na płytach znajdujących się w załącznikach do akt sprawy, bądź też uznanie tych dowodów za ujawnione bez odsłuchiwania. W razie zaistnienia takiej konieczności celowe może okazać się przeprowadzenie weryfikacji autentyczności przedmiotowych nagrań oraz indywidualizacji osób prowadzących rozmowę. Czynności te winny znaleźć odzwierciedlenie w treści protokołu rozprawy głównej – stosownie do art. 143 §1 pkt 7 kpk. Wskazane wydaje się także przeanalizowanie opisanych wyżej uwag pojawiających się w związku z lekturą wniesionych środków odwoławczych oraz pozostałych zarzutów apelacyjnych, które – z omówionych już powodów – nie znalazły się w obecnym polu zainteresowania Sądu Apelacyjnego.

Zadaniem Sądu ponownie rozpoznającego niniejszą sprawę będzie także wnikliwe i wszechstronne przeanalizowanie zebranych dowodów w celu poczynienia ustaleń dotyczących tego, czy oskarżeni – wszyscy lub niektórzy - tworzyli zorganizowaną grupę przestępczą, kierowali nią, działali w jej strukturach, a także czy - w przypadku przypisania im popełnienia przestępstw skarbowych – z popełniania tych przestępstw uczynili sobie stałe źródło dochodu w rozumieniu art. 37 §1 pkt 2 kks.

Należy mieć także na uwadze – co wydaje się logiczne - aby wysokość stawki dziennej grzywny, orzekanej w jednym wyroku, wobec tego samego oskarżonego, nie wykazywała różnic w poszczególnych punktach wyroku, gdyż powinna być ona wynikiem jednolitej i spójnej oceny prezentowanej przez Sąd na temat aktualnej w czasie wyrokowania sytuacji finansowej i majątkowej konkretnego oskarżonego.

Zgromadzone i przeprowadzone dowody Sąd I instancji winien poddać wnikliwej analizie i ocenie, zgodnie z zasadami procesowymi, w tym z zasadą przewidzianą w art. 7 kpk.

W przypadku, gdy zajdzie konieczność sporządzenia pisemnego uzasadnienia wyroku Sąd meriti winien zadbać o to, by spełniało ono należycie wymogi przewidziane w dyspozycji art. 424 kpk, a także dawało możliwość dokonania prawidłowej, merytorycznej kontroli zaskarżonego rozstrzygnięcia. Dopiero tak przeprowadzone postępowanie,

wolne od istotnych uchybień, pozwoli na poczynienie niebudzących wątpliwości ustaleń faktycznych i - w konsekwencji - umożliwi prawidłowe i trafne wyrokowanie w niniejszej sprawie.

Na marginesie jedynie należy wspomnieć, że bezprzedmiotowy okazał się wniosek prokuratora zawarty we wniesionej apelacji, aby Sąd odwoławczy – po uchyleniu wyroku wobec oskarżonych Z. W., K. O., J. O., M. M. i J. Ż. i po przekazaniu ich sprawy w całości do ponownego rozpoznania – orzekł nadto o utrzymaniu w mocy wyroku w pozostałej części, albowiem orzeczenie odwoławcze o charakterze kasatoryjnym obejmuje w tym przypadku całość wyroku w zaskarżonej części, zaś w pozostałym zakresie wyrok ten jest prawomocny.